

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE VÁCLAVA PELTANA **Padmasambhava: život, učení a ikonografie**

Bakalářská práce Václava Peltana je jasně vymezena osobou Padmasamhavy, jedné z nejvýznamnějších postav tibetského buddhismu, která se však paradoxně (i když svým způsobem pochopitelně) netěší zvláště podrobnému zájmu badatelů a objevuje se především ve všeobecných přehledech či encyklopediích (tibetského) buddhismu. Toto úzké zaměření na jedinou klíčovou postavu však usnadňuje zadání pouze zdánlivě, neboť množství písemně zachycených legend spjatých s osobou tohoto buddhistického „věrozvěsta“, který měl v 8. století zásadní podíl na rozšíření indického buddhismu do Tibetu, mnohonásobně překračuje množství historicky doložitelných faktů, což výsledně ústí do přinejmenším několika podob tradovaného a dodnes uctívaného Padmasambhavy. Autor se tak dobrovolně vydal na velice nejistou půdu pramenů nejrůznějších žánrů rozmanitého původu i účelu, které se v mnoha ohledech zásadně liší a představují tak velmi nesnadnou výzvu západnímu myšlení, které žádá jasnou klasifikaci (výhradně písemných) pramenů, jejich kritické hodnocení a výsledné oddělení historie od hagiografie. Na tyto základní kulturní odlišnosti ve způsobu nahlížení historicity a práci s prameny narazí každý, kdo se začne zabírat duchovní kulturou východní Asie, nicméně právě oblast Tibetu představuje snad nejtvrďší oříšek našemu kulturně specifickému nakládání a zacházení s informacemi. Proto lze tuto bakalářskou práci chápat též jako „zasvěcení“ jejího autora do jedinečného charakteru tibetského duchovního myšlení, v němž se řada variant a alternativ přestává vzájemně vylučovat a ústí do jakéhosi mnohaúrovňového myšlenkového modu. Sám autor toto své osobní ponaučení v závěru své práce přiznává, když výstižně konstatuje: *„Legendy, které nám říkají, jak Padmasamhava žil a co učil, se tak diametrálně liší, že máme tendenci tyto texty posuzovat jako nevěrohodné. V západně ražené historii se většinou odkazuje na prameny a poté na shodu v informacích, které popisují. V tibetském prostředí toto schéma historie nejenže chybí, ale není ani pokládáno za důležité. Rozdílné legendy tak mohou znamenat různé stránky Padmasambhavy a dávají mu jeho jedinečnost a tajemnost. Ze začátku jsem měl přirozeně tuto tendenci také a snažil jsem se o určitou strukturaci jeho osoby. Postupně jsem musel ale tento postoj pokorně přehodnotit a opustit svůj západní náhled na historii a určité jevy“* (str. 39).

Jako vedoucí práce velice oceňuji, že se její autor v tomto občas jen obtížně dostupném informačním houští neztratil a se zjevným přehledem si proklestuje cestu, která si klade za cíl *„hlouběji poznat tibetský buddhismus prostřednictvím základního pramene“*, tedy *„shrnout důležité informace (legendy i fakta) o Padmasambhavově osobě a porovnat případné neshody v různých interpretacích“* (str. 5). Jeho práce má přehlednou strukturu ve třech základních oblastech vyjádřených už v samotném podnázvu. Autor pracuje s dostatečným množstvím náboženských pramenů i odborné sekundární literatury (byť je možná měl v závěrečné bibliografii zřetelně odlišit), z nichž klíčové byly především ty cizojazyčné. Práce vznikala v dostatečném časovém rozvrhu, byla pečlivě a pravidelně konzultovaná a cením si autorova jasného názoru v některých sporných otázkách, ve kterých se nakonec rozhodl jinak, než jsem doporučoval (např. otázka překládání některých částí tradičních manter, tzv. semenných slabik, do češtiny – viz str. 21).

Práce Václava Peltana samozřejmě není a ani nemůže být vyčerpávajícím přehledem o životě, učení a ikonografii tohoto legendárního buddhistického učitele a představuje pouze počáteční vhled do základní problematiky nejen jeho života, učení a ikonografického zobrazování, ale také do specifického charakteru vadžrajánového

buddhismu a tibetské duchovní kultury obecně. Jako práce bakalářská však splňuje svůj účel vrchovatě, proto ji doporučuji k obhájení a navrhuji známku **v ý b o r n ě**.

18. dubna 2016 v Českých Budějovicích

PhDr. Vít Erban, Ph.D.
Katedra filosofie a religionistiky TF JU
v Českých Budějovicích

